

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra práva

Bakalářská práce

Právní aspekty přijetí eura v ČR

Vypracovala: Andrea Příbylová

Vedoucí práce: Ing. Martina Krásnická

České Budějovice 2015

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Andrea PŘIBYLOVÁ**
Osobní číslo: **E11138**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Právní aspekty přijetí eura v ČR**
Zadávající katedra: **Katedra práva**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Zhodnocení připravenosti ČR na vstup do eurozóny z hlediska právních předpisů EU a ČR.

Metodický postup:

1. Rešerše odborné literatury a dostupných informačních zdrojů,
2. Zjištění požadavků pro přijetí Eura - Maastrichtská smlouva,
3. Zjištění plnění požadavku pro přijetí Eura v ČR,
4. Predikce dalšího vývoje konvergenčních kritérií v ČR,
5. Shrnutí.

Rámcová osnova:

1. Úvod,
2. Teoretická část - Historie evropské integrace; Evropská měnová unie, Evropská centrální banka (ECB), Požadavky na přijetí Eura, Analýza plnění požadavků na přijetí Eura,
3. Analýza a srovnání právních předpisů EU a ČR,
4. Praktická část - Plnění požadavků na přijetí Eura, Predikce plnění ekonomických kritérií v následujících letech,
5. Závěr,
6. Summary,
7. Přehled použité literatury.

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**
Rozsah pracovní zprávy: **40-50 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**
Seznam odborné literatury:

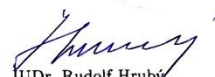
HRUBÝ R., KRÁSNICKÁ M., Úvod do práva EU. 1. vyd. - Praha : Alfa Nakladatelství, 2012 - 290 s . (Ekonomie studium), ISBN 978-80-87197-47-9
BRŮŽEK, A., Evropská měnová integrace. Praha: VŠE Praha, 1996. 138 s. ISBN 80-7079-151-9
PIRIS, J.-C., The Lisbon Treaty: A Legal and Political Analysis. Cambridge : Cambridge University Press, 2010. 426 s. ISBN 978-0-521-14234-2
PALÁČEK, M., Základní dokumenty Evropské unie. Český Těšín : Poradce, s. r. o., 2005. 766 s. ISBN 80-7365-071-1
ŠREIN, Z., Mechanismy hospodářské politiky Evropské unie. Praha : VŠE Praha, 1999. 369 s. ISBN 80-7079-946-3

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Martina Krásnická**
Katedra práva

Datum zadání bakalářské práce: **20. března 2013**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2014**

doc. Ing. Ladislav Rolínek / Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (1)
370 05 České Budějovice

JUDr. Rudolf Hrubý
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 26. března 2013

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s §47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to - v nezkrácené podobě/ v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných ekonomickou fakultou - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Kladně, 31.8. 2015

.....

Andrea Příbylová

Poděkování

Děkuji své vedoucímu práce Ing. Martině Krásnické za cenné rady, připomínky a metodické vedení při zpracování této bakalářské práce.

Obsah

Úvod.....	1
Metodika.....	2
1 Teoretická část.....	3
1.1 Historie evropské integrace.....	3
1.1.1 Integrační proces.....	3
1.1.2 Maastrichtská smlouva.....	5
1.2 Evropská měnová unie.....	8
1.2.1 Wernerův plán.....	8
1.2.2 Evropský měnový systém.....	9
1.2.3 Hospodářská a měnová unie.....	10
1.3 Evropská centrální banka (ECB).....	12
1.3.1 Evropský systém centrálních bank (ESCB).....	12
1.4 Požadavky na přijetí eura.....	14
1.4.1 Konvergenční kritéria.....	14
1.4.2 Proces zavádění eura.....	16
1.4.3 Výhody a nevýhody eura v ČR.....	17
1.5 Analýza plnění požadavků na přijetí eura.....	21
1.5.1 Kritérium cenové stability.....	21
1.5.2 Kritérium úrokových sazeb.....	22
1.5.3. Kritérium směnného kurzu.....	22
1.5.4. Kritérium veřejného deficitu.....	23
1.5.5. Kritérium veřejného dluhu.....	23
1.6 Analýza a srovnání právních předpisů EU a ČR.....	25
1.6.1 V občanských věcech.....	25
1.6.2 V trestních věcech.....	26

1.6.3 Právní konvergence	26
2 Praktická část.....	27
2.1 Plnění požadavků na přijetí eura v následujících letech	27
2.1.1 Kritérium cenové stability	27
2.1.2 Kritérium stavu veřejných financí – veřejný deficit.....	28
2.1.3 Kritérium stavu veřejných financí – veřejný dluh.....	28
2.1.4 Kritérium účasti v mechanismu směnných kurzů	29
2.1.5 Kritérium konvergence úrokových sazeb	29
2.2 Změny v zákoně o České národní bance.....	31
2.2.1 Konkrétní změny v zákoně o ČNB.....	31
2.2.2 Nové části v zákoně o ČNB.....	35
2.2.3 Změny v zákoně o ČNB - části jedenáct a dvanáct.....	38
2.3 Politický názor na přijetí eura	41
2.3.1. Veřejnost a přijetí eura.....	41
2.3.2 Názor politických stran na přijetí eura	42
2.3.3 Názor politiků na přijetí eura	44
3 Závěr	45
4 Summary	47
Bibliografie	48
Seznam tabulek	51
Seznam obrázků	51

Úvod

Tato bakalářská práce má za cíl zjistit jak je Česká republika připravena na vstup do eurozóny z hlediska právních předpisů ČR a EU.

Teoretická část je rozdělena do několika kapitol.

V první části je stručně popsána evropská integrace, se zaměřením na Maastrichtskou smlouvu a jí ustanovené tři pilíře evropské integrace.

V další části bude rozebrána Evropská měnová unie a Evropská centrální banka. Jejich společný cíl, kterým je udržovat měnovou stabilitu, k tomu byl zřízen Evropský měnový systém, poté Evropská centrální banka, která řídí Evropský systém centrálních bank.

V závěru teoretické části budou rozpracovány požadavky na přijetí eura, proces jeho zavádění a také výhody a nevýhody, které ČR přinese. Bude provedena analýza a srovnání právních předpisů EU a ČR.

Praktická část bude převážně zaměřena na plnění požadavků na přijetí eura v následujících letech a také na změny v zákoně o České národní bance, ke kterým musí dojít před přijetím společné měny euro.

Závěrem této práce bude zjištění veřejného a politického názoru na přijetí eura, který je velmi rozporuplný a mění se podle situace v eurozóně a vlivu politických stran v ČR.

Metodika

Cílem této bakalářské práce je zhodnocení připravenosti České republiky na vstup do eurozóny z hlediska právních předpisů ČR a EU.

V teoretické části se zabývám evropskou integrací, měnovou unií a požadavky na přijetí společné měny euro.

V praktické části zhodnocuji plnění konvergenčních kritérií do následujících let, zaměřuji se na změny v zákoně o ČNB a zjišťuji politický názor na přijetí eura.

Čerpám z:

- knižních zdrojů
- internetových zdrojů.

Všechny informace a data jsou zpracovány do jednotlivých kapitol a podkapitol.

Pro tuto práci jsem výhradně používala MS Word a MS Excel. V práci jsou dále použity obrázky a přehledné tabulky.

1 Teoretická část

1.1 Historie evropské integrace

O sjednocení Evropy se v minulosti pokoušelo už mnoho kultur v různých podobách. První náznaky se objevují v dobách antického Řecka, říše římské a ideálu křesťanství „svatá říše“. K myšlenkovým zdrojům nepochybně patří teoretické koncepce různých evropských osobností, ale šlo pouze o vyjádření vizí o budoucí Evropě. (Fiala & Pitrová, 2009)

„Mnohem pozdější zmínky o zahájení evropského sjednocujícího procesu jsou známy z období po konci druhé světové války. Snaha vyhnout se dalšímu válečnému konfliktu a postavit vztahy mezi jednotlivými státy na bázi spolupráce a hospodářské soutěže vedla k hledání optimálního uspořádání, které v průběhu času přerostlo v proces globální integrace“. (Drdla & Rais, 1999)

1.1.1 Integrační proces

Integrační proces eliminuje překážky na trhu, které zabraňují volnému pohybu osob, zboží a peněz mezi státy. Pro národní trhy, jakožto menší subjekty, je výhodnější se spojit do jednoho velkého trhu. Z tohoto spojení mohou čerpat výhody ekonomického a politického rázu, a také posílení a upevnění pozice na trhu vůči USA a Sovětskému svazu. (Had & Urban, Evropská společenství: První pilíř Evropské unie, 2000)

Za první podobu současné evropské unie se považují Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO), Evropské hospodářské společenství (EHS) a Evropské společenství pro atomovou energii (EURATOM) založené v 50. letech pro větší prospěch v daných odvětvích.

Proces evropské integrace se vyvíjel pomalu a komplikovaně, jeho završení se datuje k roku 1993, když se podepsala Maastrichtská smlouva tzv. smlouva o Evropské unii. (Drdla & Rais, 1999)

Tabulka 1 - Integrační proces

Rok	Název	Zakladatel (zakladatelé)
14. 5. 1947	Hnutí za sjednocenou Evropu	Sir Winston Churchill
17. 3. 1948	Bruselská smlouva o Západoevropské unii	BeNeLux, Francie, a Velká Británie
16. 4. 1948	Organizace pro Evropskou hospodářskou spolupráci (OEEC)	17 evropských zemí
4. 4. 1949	NATO	Severoatlantické státy
5. 5. 1949	Rada Evropy	5 evropských států
18. 4. 1951	Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO)	BeNeLux, Francie, Itálie, Německo; tzv. Šestka
23. 7. 1952	ESUO	Nabývá účinnosti
24. 1. 1960	Evropské sdružení volného obchodu (ESVO)	7 evropských států
14. 12. 1960	Organizace pro hospodářský a společenský rozvoj (OECD)	Transformace z OEEC
1. 7. 1968	Celní unie evropského hospodářského společenství	Šestka
1. 1. 1973	Vzniká Devítka	Připojení Dánska, Irska a Velké Británie
13. 3. 1979	Evropský měnový systém (EMS)	Osm účastnických zemí
7. - 10. 6. 1979	První přímé volby do Evropského parlamentu	V zemích Devítky
1. 1. 1981	Vzniká Desítka	Připojení Řecka
23. - 24. 3. 1981	Zasedání v Maastrichtu	Evropská rada

(Paláček, 2005)

Smlouva o Evropské unii (SEU) rozděluje integrační proces do tří pilířů. A to:

Tabulka 2 - Pilíře integračního procesu

I. pilíř	založení Evropského společenství
II. pilíř	společná zahraniční a bezprostřední politika (SZBP)
III. pilíř	policejní a soudní spolupráce v trestních věcech (SVV)

(vlastní práce, europa.eu)

„Smlouva zavádí evropské občanství, posiluje pravomoci Evropského parlamentu a zakládá hospodářskou a měnovou unii (HMU). Dále nahrazuje EHS Evropským společenstvím (ES)“. (Maastrichtská smlouva o Evropské unii, 2010)

1.1.2 Maastrichtská smlouva

Smlouvě o Evropské unii se také říká Maastrichtská smlouva, protože byla podepsána v Maastrichtu 7. února 1992 a platnou se stala od 1. listopadu téhož roku. Tato smlouva určila první základy pro plánovanou Politickou unii a byla vytvořena Hospodářská a měnová unie.

Tím to způsobem se členské státy zavazují ke spolupráci a po splnění určitých kritérií k přijetí společné měny. Jednotná měna znamená zrušení nákladů na přepočty a směny za jinou měnu, usnadní obchodování mezi členskými státy. (Janků & Svobodová, 1999)

„Smlouva o EU vytvořila nové pravomoci pro instituce ES, např. v oblasti průmyslové politiky, transevropských sítí, vzdělávání a kultury. Prohloubila se činnost v oblastech výzkumu a životního prostředí.“ (Janků & Svobodová, 1999)

Mezi nové pravomoci nebyla zařazena sociální politika, a to kvůli námitkám Velké Británie. Tento zádrhel byl odstraněn pomocí separátní dohody Sociální charty.

K fungování hospodářské a měnové politiky je zapotřebí, aby mezi členskými státy nebyly příliš velké hospodářské rozdíly. Od bohatších států se očekává určitá

solidarita vůči chudším státům. K vyrovnávání rozdílů byl založen nový fond tzv. Fond soudržnosti. (Janků & Svobodová, 1999)

Struktura ES je popisována ve třech pilířích, které musí být splněny, aby Evropská unie dobře fungovala a plnila svůj účel.

1.1.2.1 První pilíř

Smlouva o založení Evropského Společenství spadá do prvního pilíře. ES má podle této smlouvy vlastní právní subjektivitu.

„Jejím obsahem je (stručně řečeno) vytvoření a efektivní fungování jednotného vnitřního trhu, společná politika v oblasti zemědělství, dopravy, zahraničního obchodu a rybolovu, realizace sociální politiky, ekologické politiky, pomoc státům třetího světa atd.), výstavba hospodářské měnové unie a aktivity zabezpečující uplatnění práv občanů plynoucí z existence občanství Evropské unie.“ (Šrein, 1999)

Po jeho založení si ES sestavilo vlastní síť institucí a právních norem a v některých oblastech se objevuje jako subjekt mezinárodního práva. (Šrein, 1999)

1.1.2.2 Druhý pilíř

Do druhého pilíře se zahrnuje zahraniční a bezpečnostní politika, a spolupráce členských států v zahraničí a bezpečnostní politice. V případě problémů, Rada ministrů definuje zásady jak se k jednotlivým problémům postavit, a jak budou členské státy v jeho řešení postupovat. Pokud je to nutné tak Unie má pravomoc zahájit i společnou akci, o té rozhoduje Rada ministrů a to kvalifikovanou většinou. V tomto rozhodnutí musí být konkretizován rozsah a doba trvání společné akce, stanovené cíle jak obecné tak i zvláštní, které mají být touto akcí splněny, použité prostředky, postup a podmínky k realizaci akce. Rada v tomto případě postupuje podle platných zásadních směrnic pro zahraniční a bezpečnostní politiku, které stanovila Evropská rada.

Společně s druhým pilířem vznikla i nová pozice a to funkce generálního sekretáře rady, který reprezentuje zahraniční a bezpečnostní politiku Unie. Dohlíží na kontinuitu a profesionalitu v této oblasti, z důvodů změny v předsednictví Rady a to každého půl roku. (Šrein, 1999)

1.1.2.3 Třetí pilíř

Ve třetím pilíři jsou zahrnuty oblasti justice a vnitřních věcí, které vznikly podepsáním Maastrichtské smlouvy. To byla první smluvní úprava těchto oblastí, protože nastala doba, kdy jsou tyto oblasti velmi aktuální. (Had & Pikna, Druhý a třetí pilíř Evropské unie, 2001)

„Bylo nutno nacházet konkrétní řešení pro nové problémy, jakými se staly příhraniční organizovaný zločin, nedovolené přistěhovalectví, ilegální obchod s drogami a terorismus.“ (Had & Pikna, Druhý a třetí pilíř Evropské unie, 2001)

Tabulka 3 - Struktura smluvního rámce EU

Společná ustanovení; role institucí, včetně ukotvení Evropské rady		
Evropská unie		
I. pilíř	II. pilíř	III. pilíř
Evropské společenství ESUO Euratom	Společná zahraniční a bezpečnostní politika	Spolupráce v oblasti vnitřních věcí a justice

(Vlastní práce; Plechanová 2004)

1.2 Evropská měnová unie

Měnová stabilita, byla v zemích Evropského společenství, zajištěna zřízením Evropského měnového systému (EMS). Ten byl oficiálně spuštěn 13. března 1979, byl rozložen do čtyř základních součástí.

1. *stabilizačního mechanismu devizových kursů a intervencí (Exchange-Rate Mechanism, ERM),*
2. *stávající nadnárodní měnové jednotky ECU,*
3. *evropského měnového institutu (European Monetary Institute, EMI; 1994-1998), jež vystřídal Evropský fond měnové spolupráce (European Monetary Cooperation Fund, EMCF; 1973-1993),*
4. *úvěrového mechanismu (Zahradník, 2003)*

Z pohledu většiny institucí Evropské unie je hospodářská a měnová unie klíčovým bodem k jednotnému vnitřnímu trhu a podstatná k dosažení jednotné Evropy. Tento pohled se neslučuje s názorem jednotlivých myšlenkových proudů v členských státech.

V počátku (60. léta) bylo plánováno, že do konce 20 století bude v členských zemích EMU zavedena jednotná měna. Na summitu v Haagu bylo na základě počátečních debat představitelů a vlád členských států rozhodnuto o sestavení schématu k vývoji plánu na ucelení hospodářské a měnové unie. Na tomto podkladu byla v roce 1970 sestavena a zveřejněna Wernerova zpráva. (Zahradník, 2003)

1.2.1 Wernerův plán

Obsahuje výsledky expertízy označené jako Hospodářská a měnová unie, i když ve Společenství v povědomí jako tzv. Wernerův plán nebo Wernerova zpráva. Význam této zprávy spočíval v představení plánu, který byl rozdělen do třech stadií. Tyto stadia by měla být uzavřena zavedením společné měny v roce 1980.

Návrh, na založení systému vzájemného sjednocení evropských kurzů s úmyslem zabezpečit jejich stálost pomocí vazby na americký dolar, je považován za základ Wernerova projektu. Tento systém se nazývá had v tunelu, to znamená, že evropské měny (had) se mohou pohybovat v určitém rozmezí vůči dolaru (tunel). Další složkou mělo být zavedení evropského rezervního fondu s úmyslem vyrovnávání a stabilizování směnných kurzů.

Plán byl velmi kritizován a to nejvíce ze strany Německa. Prošel mnoha úpravami a při zasedání Rady 8. - 9. února v roce 1971, byl konečně přijat. Podle rozhodnutí Rady mělo první stádium probíhat tři roky s maximálním prodloužením na pět let. Počátek první fáze se datuje k 1. 1. 1971. Účel bylo zavedení konvergenčního programu s úmyslem sblížit hospodářské ukazatele členských zemí a poté vytvořit tzv. hada v tunelu. (Fiala & Pitrová, 2009)

Tento plán se později potýkal s obtížemi, za největší je považována ta, kdy tehdejší americký prezident oznámil v roce 1971 zrušení směnitelnosti dolaru. Pro Společenství to znamenalo návrat k plovoucím kurzům a řešit problematiku evropské měnové stability. (Fiala & Pitrová, 2009)

1.2.2 Evropský měnový systém

O Evropském měnovém systému bylo rozhodnuto v červenci 1978 na zasedání Evropské rady v Brémách. V platnost vstoupil v březnu následujícího roku. Nový měnový systém vychází ze spojení Wernerova plánu a nově vybudovaným konvergenčním přístupem. V jeho podstatě je obsažen kompromisní mechanismus, který je založen na měnové a kursové stabilitě členských států a vycházející z podoby mezi dvěma činiteli. Jde o rovnost měn a zaručení ekonomického sblížování.

Tento systém vydržel fungovat bez větších problémů skoro deset let a to až do červnového zasedání Evropské rady v Hannoveru v roce 1988. Skupina znalců pod vedením Jacquesem Delorsem, který byl v té době prezidentem Evropské komise, se zaměřila na ustanovení určitých postupů k dosažení hospodářské a měnové unie. V dubnu 1989 vydali zprávu, na jejímž základě byl udělán notný postup k dosažení stanovenému cíli. Nesnadná cesta k dosažení měnové unie, je přes mnohé obtíže a

nebezpečí stále cestou dodržující všechny zásady a opatření plynoucí z tohoto zasedání. Doposavad se dodržoval časový harmonogram, i když termíny v něm uvedené se považovali za pomocné.

Realizování termínu a cílů v období 1998-2002 se dá považovat za nejnepohodnější testování tohoto procesu. Jeden z největších úspěchů EMS byl určitě postup k posílení měnové stability. Mělo docházet k prohlubování měnové stability, ale vypadá to, že program byl v tomto ohledu již vyčerpán a k udržení měnové stability se musí soustředit na jiná makroekonomická kritéria. Do EMS měli být postupně přibírány další členské země, ale k tomu nedošlo kvůli politickým nebo ekonomickým důvodům, někdy i z obou důvodů. (Zahradník, 2003)

„V červnu 1989 na summitu Evropské rady v Madridu došlo k definování hrubých rysů, podmínek a termínů projektu, majícího vést k zavedení měnové unie a společné měny. Na jejich základě se ES vydalo na cestu, jejímž cílem bylo dosažení společné měnové oblasti na základě procesu zahrnujícího několik stupňů. Madridský summit rovněž stanovil, že první stupeň (stupeň I) na cestě k EMU by měl být zahájen 1. Července 1990 (což se skutečně stalo) a celá cesta by měla kulminovat za vedením společné jednotné měny (v té době bez stanovení specifického termínu; což se stalo rovněž).“ (Zahradník, 2003)

Podstatná myšlenka se vztahovala k rozvoji prvotních zásad, na kterých byl postaven celý EMS. Při jejich rozvoji došlo k posílení ekonomického sblížení členských států v rámci EU, oproti tomu však vývoj kurzového systému směřoval spíše k flexibilnímu uspořádání. (Zahradník, 2003)

1.2.3 Hospodářská a měnová unie

O změně z jednotného vnitřního trhu se znovu začalo uvažovat na konci 80. let. Evropská rada v roce 1989 vybídla k realizaci přechodu v rozmezí deseti let a to rozřazováním do tří etap. Byla zřízena Evropská centrální banka z důvodu upevnění směnných kurzů jednotlivých měn, zřídit společnou měnu a obstarávat monetární politiku. V Maastrichtské smlouvě je přesně uvedeno, jak mají tyto tři etapy probíhat a

také uvedla potřebná kritéria ke konvergenci hospodářských politik. (Pajas & Rossiter, 2000)

„Podle Maastrichtské dohody je monetární politika unie řízena Evropským systémem centrálních bank (ESCB), sestávajícím z Evropské centrální banky (ECB) a národních centrálních bank členských států. ESCB je řízena Řídící radou (Governing Council) a Exekutivním výborem (Executive Board). Pro zajištění nezávislosti ESCB na Evropské komisi a na jednotlivých vládách je požadována nezávislost centrálních bank všech členských zemí.“ (Drdla & Rais, 1999)

1.3 Evropská centrální banka (ECB)

Evropská centrální banka se sídlem ve Frankfurtu nad Mohanem, byla založena Maastrichtskou smlouvou v roce 1993, ale svou činnost vykonává až od zavedení společné měny euro a to od 1. 1. 1999. Jako formální instituce byla ustanovena Lisabonskou smlouvou. (Hrubý & Krásnická, 2012)

ECB zodpovídá za monetární politiku. Provoz této banky byl svěřen do rukou výkonné rady (Executive Board). Rada má šest členů, v jejím čele stojí prezident a pod sebou má viceprezidenta a čtyři další členy. Podle opodstatněných opatření, jako je nezávislost, jsou členové voleni Evropskou radou na osm let a nemohou být do této funkce znovu zvoleni. Toto opatření se zaměřuje i na členy v Parlamentu, Radě a Komisi. Členové v těchto institucích jsou voleni na kratší období než ti zvoleni do výkonné rady. Zvolení členové výkonné rady se automaticky stávají i členy řídicího výboru Evropské centrální banky (Governing Council) a to spolu s guvernéry centrálních bank členských států Evropské měnové unie. (Šrein, 1999)

1.3.1 Evropský systém centrálních bank (ESCB)

Evropský systém centrálních bank je řízen, již výše zmíněným, řídicím výborem. Řízení EMU spočívá v zachování státních centrálních bank členských států, které spolu s ECB budou řídit tento náročný proces. Od tohoto plánu jsou zaznamenány jisté odchylky s přihlédnutím k praktickému životu a zkušenostem. Třeba přibližný počet zaměstnanců ECB má být v rozmezí 500-600 zaměstnanců, kdežto CB členských států mají zaměstnanců okolo deseti tisíc. Toto množství zaměstnanců je rozděleno do konkrétních regionálních poboček CB, protože CB byla i nadále ponechána funkce emise bankovek a mincí, zabezpečení jejich správného oběhu a kontrola obchodních bank. Účel ESCB je stanoven podle článku 105 v maastrichtské smlouvě.

„Podle čl. 105 odst. 1 této smlouvy je prvořadým cílem ESCB udržovat cenovou stabilitu. Aniž by byl dotčen cíl cenové stability, podporuje ESCB obecné hospodářské politiky ve Společenství se záměrem přispět k dosahování cílů Společenství, jak jsou vymezeny v článku 2 této smlouvy. ESCB jedná v souladu se zásadou otevřeného tržního

hospodářství s volnou soutěží, čímž podporuje efektivní umístování zdrojů, a ve shodě se zásadami stanovenými v článku 4 této smlouvy.

Podle čl. 105 odst. 2 této smlouvy plní ESCB tyto základní úkoly:

- *vymezuje a provádí měnovou politiku Společenství,*
- *provádí devizové operace v souladu s článkem 111 této smlouvy,*
- *–drží a spravuje oficiální devizové rezervy členských států,*
- *–podporuje plynulé fungování platebních systémů.“* (Institucionální ustanovení: ecb.europa, 2004)

V dnešní době patří k jejím obvyklým úkolům ještě jiné úkoly, jako jsou například, snížení nezaměstnanosti, hospodářský růst a s tím i snížení inflace. Ustanovení v článku 105 je sestaveno tak, aby v budoucnu dovolovalo se od ustanovení trochu odchýlit. Tato možnost odchýlení přichází vhod při rozhodování v určitých měnově politických nařízeních. S odstupem času se některé priority u rozporných nařízeních mohou změnit.

Rozpory a zanícené diskuze o řízení, vedení a jejich činnosti, budou s největším předpokladem provázet ESCB a ECB po celou dobu jejich fungování. (Šrein, 1999)

1.4 Požadavky na přijetí eura

Pro měnovou integraci byla stanovena kritéria, která museli členské země splnit, aby mohli postoupit do třetí fáze procesu a podílet se tak na společném zavádění jednotné měny Euro. Země se musely podrobit přezkoumání ohledně daných kritérií a ta pak vyhodnocovala Rada složená z hlav států a nebo jejich vlád. Zda daná země splňuje konvergenční kritéria, záviselo i na schválení Komise. Maastrichtská smlouva požadovala, že země, které se rozhodnou vstoupit do třetí fáze musí být ověřeny do 30. 6. 1998. (Konsolidované znění smlouvy o fungování Evropské unie: euroskep, 2008)

1.4.1 Konvergenční kritéria

Konvergenční kriteria jsou ustanovena ve Smlouvě o fungování Evropské unie, konkrétně v článku č. 140

- cenová stabilita měřena mírou inflace,
- stav veřejných financí,
- stabilita měnového kurzu,
- dlouhodobé úrokové sazby.

Tyto čtyři kritéria jsou podrobněji probrána v připojeném protokolu ke Smlouvám.

Při žádosti o přijetí eura je přihlíženo i k integraci trhů, stavu a předpokládanému vývoji platební bilance a k dalším cenovým indexům. Těmito výsledky se zabývá Komise a Evropská centrální banka.

(Konsolidované znění smlouvy o fungování Evropské unie: euroskep, 2008)

1.4.1.1 Konvergenční kritérium cenové stability

Kritérium cenové stability, jak je uvedeno v čl. 140 odst. 1 první odrážce Smlouvy o fungování Evropské unie, znamená, že členský stát vykazuje dlouhodobě

udržitelnou cenovou stabilitu a průměrnou míru inflace měřenou v průběhu jednoho roku před provedeným šetřením, jež nepřekračuje o více než 1,5 procentního bodu míru inflace nejvýše tří členských států, které v oblasti cenové stability dosáhly nejlepších výsledků. Inflace se měří pomocí indexu spotřebitelských cen na srovnatelném základě s přihlédnutím k rozdílnému vymezení pojmů v jednotlivých členských státech. (Konsolidované znění smlouvy o fungování Evropské unie: euroskop, 2008)

1.4.1.2 Konvergenční kritérium veřejných financí

Kritérium stavu veřejných financí, jak je uvedeno v čl. 140 odst. 1 druhé odrážce uvedené smlouvy, znamená, že v době šetření se na členský stát nevztahuje rozhodnutí Rady podle čl. 126 odst. 6 uvedené smlouvy o existenci nadměrného schodku. (Konsolidované znění smlouvy o fungování Evropské unie: euroskop, 2008)

1.4.1.3 Konvergenční kritérium měnového kurzu

Kritérium účasti v mechanismu směnných kurzů Evropského měnového systému, jak je uvedeno v čl. 140 odst. 1 třetí odrážce uvedené smlouvy, znamená, že členský stát alespoň po dobu posledních dvou let před šetřením dodržel flukтуаční rozpětí stanovené mechanismem směnných kurzů Evropského měnového systému, aniž by byl směnný kurz vystaven silným tlakům. Zejména pak nesměl členský stát v tomto období z vlastního podnětu devalvovat dvoustranný střední kurz své měny vůči euru. (Konsolidované znění smlouvy o fungování Evropské unie: euroskop, 2008)

1.4.1.4 Konvergenční kritérium úrokové sazby

Kritérium konvergence úrokových sazeb, jak je uvedeno v čl. 140 odst. 1 čtvrté odrážce uvedené smlouvy, znamená, že v průběhu jednoho roku před šetřením průměrná dlouhodobá nominální úroková sazba členského státu nepřekračovala o více než 2 procentní body úrokovou sazbu nejvýše tří členských států, které dosáhly v oblasti

cenové stability nejlepších výsledků. Úrokové sazby se zjišťují na základě dlouhodobých státních dluhopisů nebo srovnatelných cenných papírů, s přihlédnutím k rozdílnému vymezení v jednotlivých členských státech. (Konsolidované znění smlouvy o fungování Evropské unie: euroskep, 2008)

1.4.2 Proces zavádění eura

Jak stanovuje Maastrichtská smlouva, euro se stává od roku 1999 platnou společnou měnou členských států EMU a bude vyměněno za jejich dosavadní měny. Toto ustanovení se týká těchto jedenácti států:

- Belgie,
- Finsko,
- Francie,
- Irsko,
- Itálie,
- Lucembursko,
- Německo,
- Nizozemsko,
- Portugalsko,
- Rakousko
- a Španělsko.

Na konci roku 1998 byly na pevně stanoveny přepočítací koeficienty mezi společnou měnou a měnou jedenácti států výše uvedených. Dalším důležitým datem je 4. 1. 1999, od tohoto data se budou všechny operace v daných oblastech provádět výhradně v eurech. Do roku 2002 přetrvávají hotovostní peníze v měně jednotlivých států v oběhu. Radou ministrů Evropské unie bylo rozhodnuto, že euro se bude dále dělit na 100 centů a bude volně směněno za jakoukoliv měnu na každém finančním trhu.

Jak se předpokládalo tak se pro velké firmy a koncerny stalo výhodné obchodovat v euru, kdežto menší a střední podniky s touto variantou váhaly. Později jim

však nezbyvá jiná možnost než na společnou měnu také přejít, protože větší podniky budou chtít obchodovat pouze v eurech.

Rozhodnutí zda obchodovat v eurech bylo zcela na volbě managementu podniku, ale některé operace byly pevně stanoveny pro platby v eurech.

Šlo především o:

- platby mezi bankami a platby na měnových a kapitálových trzích,
- operace ECB a ESCB,
- platby clearingových center států v EMU,
- operace institucí EU

Tyto platby jsou v rozsahu 2/3 všech probíhajících plateb na finančních trzích. Náročnější období se očekává, v roce 2002 kdy má být započat přechod na euro i v hotovostní sféře. Během půl roku by měli být staženy z oběhu současné bankovky a nahrazeny eurem, tento proces by měl být ukončen k 30. 6. 2002. To znamená, že 1. 7. 2002 by se už v zemích EMU mělo platit pouze v eurech. (Drdla & Rais, 1999)

„Euro je formálně definováno třímístným ISO kódem EUR – prvními třemi písmeny názvu jednotné evropské měny. V kursovních listcích se zařadilo po bok USD, GBP, JPY či CHF a nahradilo zmíněných zprvu 11, posléze 12 měn členských zemí EMU.

Symbolem měny euro je dvakrát vodorovně přeškrtnuté řecké písmeno epsilon, symbolizující nejen Řecko coby kolébkou evropské civilizace, ale zároveň i počáteční písmo názvu evropského kontinentu. Dvojitě vodorovné přeškrtnutí má symbolizovat stabilitu a sílu měny euro.“ (Zahradník, 2003)

1.4.3 Výhody a nevýhody eura v ČR

Výhody plynoucí pro ČR, když se rozhodně přijmout společnou měnu:

- možnost zasahovat a pomáhat při uskutečňování EMU
- nutnost dodržovat rovnoměrné rozdělování veřejných rozpočtů a provádění změn, které povedou k trvalému a stálému hospodářskému růstu
- velmi poklesnou náklady na směnářskou činnost, eventuality v realizaci obchodů a plateb v celosvětovém rozptylu
- snížení kurzového rizika vzhledem k zemím v EU

- eliminace rizika z měnových výkyvů
- větší přehled o cenách v jiných členských zemích, to vede k jednoduššímu porovnávání, zvýšení konkurence a následné snížení cen

Nevýhody plynoucí z přijetí eura

- ČNB bude podřízena ECB a přijde o funkce týkající se měnové politiky, bude se podřizovat požadavkům Eurozóny
- přijetí Eura může vést k zvýšení inflace u některého zboží či služeb
- vysoké zřizovací náklady na přijetí eura – změna informačních systémů, v oceněních, proškolení zaměstnanců a všechny tyto výdaje si budou podniky hradit z vlastních prostředků (Mgr. Bydžovská)

Obrázek 1 - země platící eurem

(Jose, 2015)

Na obrázku 2 jsou uvedeny:

- modře státy, které již platí eurem,
- oranžově ty státy, které nesplňují pouze kritérium ohledně směnných kurzů,
- červeně státy, které nesplňují více jak jedno kritérium,
- fialově státy bez nároku na euro. (Jose, 2015)

V současné době platí eurem 19 států, 8 států prozatím nesplnilo kritéria, 2 státy mají trvalou výjimku ohledně zavedení eura a dalších 6 států používá euro za jiných podmínek. (Interaktivní mapy EU: euroskep)

1.5 Analýza plnění požadavků na přijetí eura

1.5.1 Kritérium cenové stability

Toto kritérium Česká republika v posledních letech nesplnila pouze v roce 2012. V roce 2012 se hodnota pohybovala o 0,4 procentního bodu výš, než byla referenční hodnota. V letech 2013 a 2014 se opět povedlo plnit podmínky kritéria, a v současné době se Česká republika s hodnotou 1,9 pohybuje uprostřed mezi zeměmi EU. (Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou: mfcf, 2014)

Vývoj plnění:

Tabulka 4 - Kritérium cenové stability

	2011	2012	2013	2014	2015
Referenční hodnota	3,1	3,1	1,8	1,9	2,5
Česká republika	2,1	3,5	1,4	1,0	2,3

(Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou: mfcf, 2014)

Česká republika má výborně nakročeno na splnění tohoto kritéria, v předpokládaném období 2015-2017. Ke splnění dojde v případě, že se neuskuteční jiné než plánované změny, a to v oblasti:

- nepřímých daní,
- opatření v oblasti spotřebitelských cen,
- nabídkovým a poptávkovým šokům. (Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou: mfcf, 2014)

1.5.2 Kritérium úrokových sazeb

České republice plnění tohoto kritéria nedělalo velké obtíže. V předchozích čtyřech letech se hodnota průměrných dlouhodobých úrokových sazeb dostala až na svoje historické minimum.

Předpokládaný vývoj pro další roky je spjat s vývojem událostí v eurozóně a politice. Přestože je odhad vývoje nejistý a závislý na jiných faktorech, dá se předpokládat, že i nadále nebude mít Česká republika v této oblasti problémy.

(Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou: mfcf, 2014)

Vývoj plnění:

Tabulka 5 - Kritérium úrokových sazeb

	2011	2012	2013	2014	2015
Referenční hodnota	5,3	5,1	6,4	5,9	6,3
Česká republika	3,7	2,8	2,1	2,4	2,6

(Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou: mfcf, 2014)

1.5.3. Kritérium směnného kurzu

Podle toho to kritéria je nutné, aby členská země, která chce přijmout euro, svoji měnu zapojila do kurzového mechanismu ERM II. V tomto mechanismu musí být měna alespoň dva roky. V průběhu těchto dvou let by se směnný kurz měny členského státu vůči euru neměl příliš vykyvovat. (prof. Ing. Oldřich Dědek C. , 2013)

Česká republika se do kurzového mechanismu zatím nezapojila. Z toho důvodu nelze formálně zhodnotit. Zda je kritérium plněno či nikoliv lze zjistit v hypotetické rovině. V roce 2012 bylo kritérium teoreticky plněno, a tudíž bylo zvažováno přijetí společné měny euro. Avšak koncem roku 2013 došlo k prudkému oslabení koruny vůči euru, které prozatím trvá. (Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou: mfcf, 2014)

1.5.4. Kritérium veřejného deficitu

Při hodnocení se sleduje poměr schodku veřejných financí ku hrubému domácímu produktu. Schodek můžeme použít jak plánovaný tak skutečný. Poměr nesmí překročit 3%.

Právě toto kritérium je nutné dodržovat i v případě kdy už eurem platíme. Z porušování kritéria se vyvodí důsledky z upraveného Paktu stability a růstu. (prof. Ing. Oldřich Dědek C. , Kritérium veřejného deficitu: zavedenieura, 2014)

S Českou republikou byl zahájen proces při nadměrném schodku v roce 2009, hodnota veřejného deficitu se postupně snižovala s výjimkou roku 2012. V následujících letech se očekává, že toto kritérium bude splněno. (Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou: mfer, 2014)

Vývoj plnění:

Tabulka 6 - Kritérium veřejného deficitu

	2011	2012	2013	2014	2015
Referenční hodnota	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
Česká republika	-2,9	-4,0	-1,3	-1,5	-2,2

(Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou: mfer, 2014)

1.5.5. Kritérium veřejného dluhu

Kritérium veřejného dluhu se hodnotí poměrem veřejného dluhu ku hrubému domácímu produktu. Poměr by neměl překročit hodnotu 60 %. (prof. Ing. Oldřich Dědek C. , Kritérium veřejného dluhu: zavedenieura, 2014)

Se splněním tohoto kritéria neměla Česká republika beze sporu žádný problém. Veřejný dluh se v posledních letech pohyboval lehce nad 40%, což je ve srovnání s průměrem EU velmi dobré. Předběžné vyhlídky do budoucích let naznačují, že v roce 2017 bude veřejný dluh na 41,7% k HDP. (Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou: mfc, 2014)

Vývoj plnění:

Tabulka 7 - Kritérium veřejného dluhu

	2011	2012	2013	2014	2015
Referenční hodnota	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0
Česká republika	41,0	45,5	45,7	43,8	42,3

(Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou: mfc, 2014)

1.6 Analýza a srovnání právních předpisů EU a ČR

Jak je uvedeno ve smlouvě o fungování EU v článku 67 odst. 1 „*Unie tvoří prostor svobody, bezpečnosti a práva při respektování základních práv a různých právních systémů a tradic členských států.*“ (Konsolidované znění smlouvy o fungování Evropské unie: euroskep, 2008) Aby bylo možné toto ustanovení splnit, musí nutně dojít ke sblížení právních předpisů EU a členských států.

V některých oblastech orgány EU pouze vymezují postup k řešení, a některé sami řeší. EU v zastoupení svých orgánů vydává nařízení, směrnice a ustanovení, kterými se pak členské státy řídí. (Konsolidované znění smlouvy o fungování Evropské unie: euroskep, 2008)

1.6.1 V občanských věcech

V EU je pravidlem, že soudní i mimosoudní rozhodnutí v občanských věcech jsou uznávána ve všech členských státech. Pro fungování tohoto pravidla vydává Evropský parlament a Rada opatření, které má zajistit funkčnost vnitřního trhu.

Zajišťuje:

- akceptace a aplikace soudních a mimosoudních rozhodnutí,
- doručení i přes hranice
- výpomoc při shánění důkazů
- zásada spravedlivosti
- rozvoj alternativních metod v oblasti řešení sporů
- rozšiřování vědomostí zaměstnanců soudu a soudcům

(Konsolidované znění smlouvy o fungování Evropské unie: euroskep, 2008)

1.6.2 V trestních věcech

Stejně jako u spolupráce v občanských věcech, tak i v oblasti trestního práva se mezi členskými státy uznávají soudní a mimosoudní rozsudky. Záměrem Evropského parlamentu a Rady je:

- sjednocení všech pravidel a postupů v oblasti trestního práva v EU
- předejít problémům s příslušností v EU a stanovit případné řešení
- podpora vzdělání
- podpora koordinace mezi členskými státy v oblasti trestního práva

Pro řešení závažných trestních přestupků byl zřízen Eurojust. Pro tyto případy má stanovený postup a úkoly od Evropského parlamentu a Rady. Spolupracuje s Europolem a s orgány členských států. (Konsolidované znění smlouvy o fungování Evropské unie: euroskep, 2008)

1.6.3 Právní konvergence

K právní konvergenci by mělo dojít už při vstupu do EU. Avšak Česká republika byla už několikrát upozorněna Evropskou centrální bankou a Evropskou komisí, že v českém právním řádu stále nebyly zapracovány všechny požadavky od EU.

Hlavní požadavek je zaměřen na nutnost nezávislosti centrální banky. Další požadavky se netýkají pouze obsahu právních předpisů ale i jejich aplikace.

Evropská centrální banka se konkrétněji zabývá právní konvergencí, a to v těchto oblastech:

- *slučitelnost s ustanovením o nezávislosti národních centrálních bank a s ustanoveními o zachování mlčenlivosti,*
- *slučitelnost se zákazem měnového financování a zákazem zvýhodněného přístupu,*
- *slučitelnost s požadavkem na jednotný způsob psaní názvu eura,*
- *právní integrace národních centrálních bank do Eurosystemu.* (prof. Ing. Oldřich Dědek C. , Právní konvergence: zavedenieura, 2014)

2 Praktická část

2.1 Plnění požadavků na přijetí eura v následujících letech

Jak už jsem uváděla v teoretické části své bakalářské práce, pro přijetí jednotné měny euro musí ČR splnit čtyři kritéria. Plnění těchto kritérií do budoucna zkoumá Eurostat, MF ČR a ČSÚ.

2.1.1 Kritérium cenové stability

Podle všech prognóz, by mělo dojít k plnění tohoto kritéria i v následujícím období 2015-2017. K plnění dojde v případě, že nedojde k nepředvídaným úpravám v oblasti nepřímých daní nebo neočekávaných administrativních opatření v oblasti nabídkových či poptávkových šoků či v oblasti spotřebitelských cen. Jakákoliv významná změna v těchto oblastech by mohla mít protiinflační dopad. (Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou: mfc, 2014)

Tabulka 8 - Budoucí hodnoty cenové stability

	2015	2016	2017
Referenční hodnota	1,0	1,4	1,5
Hodnota kritéria	2,5	2,9	3,0
Česká republika	2,3	2,1	2,0

(Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou: mfc, 2014)

2.1.2 Kritérium stavu veřejných financí – veřejný deficit

Když se podíváme na aktuální odhady do budoucích let, můžeme předpokládat úspěšné plnění i v následujících letech. Předpokládané pohyby jsou vidět v následující tabulce. (Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou: mfcf, 2014)

Tabulka 9 - Budoucí hodnoty veřejného deficitu

	2015	2016	2017
Hodnota kritéria	-3,0	-3,0	-3,0
Česká republika	-2,2	-1,4	-1,1

(Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou: mfcf, 2014)

2.1.3 Kritérium stavu veřejných financí – veřejný dluh

Toto kritérium má do budoucna, za daných okolností příznivé vyhlídky na splnění. Avšak i tak existuje velké riziko a to v podobě stárnutí obyvatelstva. Snaha zmírnění tohoto rizika v podobě různých důchodových zabezpečení, ve kterých je potřeba i nadále pokračovat. (Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou: mfcf, 2014)

Tabulka 10 - Budoucí hodnoty veřejného dluhu

	2015	2016	2017
Hodnota kritéria	60,0	60,0	60,0
Česká republika	42,3	42,1	41,7

(Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou: mfcf, 2014)

2.1.4 Kritérium účasti v mechanismu směnných kurzů

Česká republika zatím ještě nevstoupila do mechanismu směnných kurzů, tudíž nelze stanovit hodnocení tohoto kritéria. Jediné možné hodnocení je pouze za použití analytické roviny. Je nutné zjistit hypotetický kurz za předcházející čtvrtletí tomu, v němž by byl předpokládán vstup do ERM II. Pomocí tohoto kurzu lze sledovat předpokládaný vývoj v mechanismu, který by se měl pohybovat $\pm 15\%$ kolem centrálního kurzu. (Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou: mfcf, 2014)

2.1.5 Kritérium konvergence úrokových sazeb

Odhadnout u tohoto kritéria zda bude či nebude plněno je svázáno s nevyřešenými problémy mezi zeměmi, které již euro přijaly. Dále se k tomuto problému přidaly nepokoje v okolních zemích jako je Ukrajina či Blízký východ.

Tabulka 11 - Budoucí hodnoty úrokových sazeb

	2015	2016	2017
Průměr 3 zemí	4,3	3,2	3,1
Hodnota kritéria	6,3	5,2	5,1
Česká republika	2,6	2,8	3,0

(Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou: mfcf, 2014)

2.2 Změny v zákoně o České národní bance

Povinnost změn v zákonech vyžaduje už samotný vstup do EU. Aby EU fungovala, tak je nutné, aby členské státy sjednotily některé své vnitrostátní právní předpisy. Toto sjednocení probíhá podle smluv a statutu Evropské centrální banky a Evropského systému centrálních bank.

Mezi nejdůležitější změny patří změna zákona o České národní bance. Česká republika byla již několikrát upozorněna, že její právní řád stále neodpovídá požadavkům EU. V roce 2010 byl změněný právní řád předložen prezidentovi ČR, který ale použil právo veto a zákon se vrátil zpět do poslanecké sněmovny. Poté už o něm poslanecká sněmovna nehlasovala. K 1. 7. 2013 nabyla účinnosti novela zákona o ČNB, s podmínkou, že při přijetí eura budou vyřešeny zbývající úpravny. (prof. Ing. Oldřich Dědek C., Právní konvergence: zavedenieura, 2014)

2.2.1 Konkrétní změny v zákoně o ČNB

V § 1 došlo ke změně v odstavci č. 2, kde byla původní formulace zkrácena o vysvětlení postavení ČNB a části týkající se obchodního rejstříku. V odstavci č. 3, slovo jinými nahradilo slovo zvláštními a odstavec č. 4 byl zrušen úplně.

Za § 1 byl vložen nový §, a to § 1a. Ten to paragraf je výsledkem nutnosti sjednocení vnitrostátních předpisů s EU, proto je opatřen i poznámkami pod čarou. Tyto poznámky odkazují na smlouvu SFEU (článek 282) a Statut ESCB a ECB (článek 1 protokol č. 4).

„Česká národní banka je součástí Evropského systému centrálních bank podle Smlouvy o fungování Evropské unie a podle Protokolu o statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky (dále jen „Statut“ a podílí se na plnění cílů a úkolů Evropského systému centrálních bank.“ (Zákon č. 227/2013 Sb. - Novela zákona o České národní bance (zákona č. 6/1993): mfc, 2013)

V § 2 byl odstavec č. 1 rozšířen o větu, vloženou za první větu, s určením další péče o finanční stabilitu tak i o bezproblémovou funkčnost finančního systému. Za třetí větu v tomto odstavci bylo doplněno ujištění, že ČNB bude pracovat v souladu s cíly

EU a obecné hospodářské politiky. V odstavci č. 2 došlo k mnohem rozsáhlejšími změnám, a to v nahrazení slov a frází jinými a dále byl obohacen o novou část s písmenem e) a původní část s písmenem e) byla nahrazena písmenem f).

Nové znění písmena e): „rozpoznává, sleduje a posuzuje rizika ohrožení stability finančního systému a v zájmu předcházení vzniku nebo snižování těchto rizik přispívá prostřednictvím svých pravomocí k odolnosti finančního systému a udržení finanční stability a vytváření tak makrobezpečnostní politiky; v případě potřeby spolupracuje na tvorbě makrobezpečnostní politiky s orgány státu, jejichž působnosti se tato politika týká.“ (Zákon č. 227/2013 Sb. - Novela zákona o České národní bance (zákon č. 6/1993): mfc, 2013)

V § 3 byl pouze doplněn odstavec č. 5, který nyní obsahuje i povinnost zveřejňovat na internetu vývoj měny. Za § 3 byl nově doplněn § 3b, který zajišťuje ČNB snadnější plnění zadaných cílů. ČNB může vydávat různá opatření, která se týkají občanů, celkové veřejnosti nebo orgánů ČR. V případě, že by zveřejnění některého opatření (varování, upozornění nebo doporučení) mohlo cíle ohrozit, tak se zveřejnění zamítá.

V § 6 byl obnoven odstavec č. 3, který zamezuje opakujícímu znovuzvolení do bankovní rady. Maximální počet znovuzvolení je na dvě období. Odstavec č. 10 upřesňuje možnosti odvolání člena bankovní rady. V případě, že dojde k závažnému pochybení, nebo dojde nesplnění podmínek nutných k řádnému plnění funkce, může být člen odvolán. K odvolání guvernéra rady je třeba rozhodnutí od ECB. Odstavec č. 11 pojednává o možnosti, že není zvolen guvernéř. Když nastane tato situace tak je pozice obsazena jedním z víceguvernéřů, který vykonává tuto funkci do zvolení nového guvernéra. Tento prozatímní guvernéř má stejnou pravomoc jako skutečný guvernéř.

V § 8 je stanoveno, že guvernéř zastupuje ČNB na veřejnosti, všechny právní dokumenty vydány ČNB musí být opatřeny jeho podpisem a pokud je guvernéř nepřítomen, tak tuto pravomoc má jím vybraný víceguvernéř.

Z důvodu právní konvergence je § 9 odstavec č. 1 rozšířen o záležitosti vztahující se k EU a to i s poznámkou pod čarou s odkazem na SFEU.

„Česká národní banka, bankovní rada ani žádný člen bankovní rady nesmějí při výkonu pravomocí a plnění úkolů a povinností svěřených jim Smlouvou o Evropskou unii, Smlouvou o fungování Evropské unie a Statutem a při výkonu dalších činností vyžadovat ani přijímat pokyny od prezidenta republiky, Parlamentu, vlády a jiných orgánů České republiky, dále od orgánů institucí nebo jiných subjektů Evropské unie, od vlád členských států Evropské unie nebo od jakéhokoli jiného subjektu.“ (Zákon č. 227/2013 Sb. - Novela zákona o České národní bance (zákona č. 6/1993): mfer, 2013)

V dalších § už nejsou změny tak časté, a když tak pouze ve formulaci. Velké změny se objevují až od § 24.

§ 24 je rozdělen na dva odstavce. První odstavec udává povinnost uložení minimální rezervy u ČNB a to v korunách. Tato minimální rezerva může být i úročena. Druhý odstavec upřesňuje výši povinné minimální rezervy, a také dává ČNB možnost, měnit tuto výši, když to vyžaduje její měnová politika.

V § 25 je upraven postup pro případ, že povinná osoba nesplnila podmínky týkající se ukládání povinné minimální rezervy u ČNB. Pokud tento případ nastane, tak má ČNB nárok zúročit dlužnou částku, a to dvojnásobkem průměrné lombardní sazby. Lombardní sazba se počítá za období, ve kterém došlo k neplnění povinnosti minimální rezervy.

§ 26 povínuje ČNB pro některé záležitosti stanovit vyhlášku.

- a) *„výši povinných minimálních rezerv,*
- b) *den, od něhož povinná osoba musí ve stanovené výši povinné minimální rezervy udržovat,*
- c) *období, po které se povinné minimální rezervy udržují*
- d) *okruh závazků, ze kterých se povinné minimální rezervy udržují, a zdrojů údajů o těchto závazcích*

- e) *postup, jakým bude určena stanovená výše povinných minimálních rezerv v případě, že povinná osoba údaje, ze kterých se výše povinných minimálních rezerv stanoví, České národní bance nepředloží.*“ (Zákon č. 227/2013 Sb. - Novela zákona o České národní bance (zákona č. 6/1993): mfc, 2013)

Nově v § 33 je rozebrán vztah ČNB a emise cenných papírů. V odstavci č. 1 je napsáno, že ČNB má možnost emitovat a obchodovat s cennými papíry. Odstavec č. 2 dává ČNB právo evidovat dluhové cenné papíry, které sama vydává nebo ty které jsou emitovány Českou republikou či jinými emitenty. V dalších odstavcích je rozebráno oprávnění ČNB navazovat na evidenci od centrálního depozitáře a provozování vypořádacího systému, který modifikuje podnikání na kapitálovém trhu.

Nově se za § 34 vkládá § 34a, který pojednává o zákazu měnového financování. Tento nový § 34a je v souladu s požadavky EU a je rozdělen do dvou odstavců.

Odstavec č. 1:

„Česká národní banka v souladu se Smlouvou o fungování Evropské unie a ji provádějícím přímo použitelným předpisem Evropské unie nesmí poskytovat možnost přečerpání zůstatku bankovních účtů nebo jakýkoli jiný typ úvěru orgánům, institucím nebo jiným subjektům Evropské unie, ústředním vládám, regionálním nebo místním orgánům nebo jiným veřejnoprávním orgánům, jiným veřejnoprávním subjektům nebo veřejným podnikům členských států Evropské unie; rovněž je zakázán přímý nákup jejich dluhových nástrojů Českou národní bankou.“ (Zákon č. 227/2013 Sb. - Novela zákona o České národní bance (zákona č. 6/1993): mfc, 2013)

Odstavec č. 2 umožňuje výjimku k odstavci č. 1. Výjimka se uplatní v případě, že ČNB má k daným subjektům stejný postoj s poskytováním peněžních prostředků jako k subjektům v soukromém vlastnictví. Jde například o subjekty jako je úvěrní družstvo, banky a zahraniční banky nebo spořitelní družstva.

§ 38a byl nově vložen za § 38. ČNB má právo požadovat informace od provozovatelů systémů týkající se plateb a vypořádání, od poskytovatelů platebních služeb a od vydavatelů elektronických peněz. Všechny tyto osoby mají povinnost ČNB

vyhovět a potřebné informace poskytnout. (Zákon č. 227/2013 Sb. - Novela zákona o České národní bance (zákon č. 6/1993): mfer, 2013)

2.2.2 Nové části v zákoně o ČNB

Z důvodu právní konvergence s EU byla nově vložena za § 40 část devátá. Devátá část se nazývá Výkaznictví a statistika a obsahuje dvě hlavy. (Zákon č. 227/2013 Sb. - Novela zákona o České národní bance (zákon č. 6/1993): mfer, 2013)

2.2.2.1 Hlava I výkaznictví

Tato hlava obsahuje pouze jeden § a to § 41, který je ale rozdělen do čtyř odstavců.

V odstavci č. 1 je ČNB přiděleno právo na vyžádání potřebných informací, hlášení a podkladů v podobě výkazů pro účely dohledu nebo statistických výkazů. Tyto informace jsou následně využity k zabezpečení daných úkolů.

Informace jsou získávány od osob:

- a) které jsou pod jejím dohledem, zahraniční osoby se stejným nebo příbuzným předmětem podnikání v ČR podle jednotné licence,
- b) které podnikají na území ČR a spadají do sektoru finančních institucí, který přesně definuje předpis EU zabývající se systémem národních a regionálních účtů v EU,
- c) které mají přístup k potřebným informacím pro ČNB a to pro sestavení statistik v oblastech platební bilance, investic a dluhů vůči zahraničí.

Odstavec č. 2 opravňuje ČNB k využití získaných informací a výkazů k zabezpečení svých cílů a to za všech okolností pokud jiný právní řád nestanoví jinak.

Odstavec č. 3 stanovuje, že ČNB vydá vyhlášku, která určí obsah, formy, lhůty a způsob sestavení a předložení. Touto vyhláškou se musí osoby, kterých se to týká, řídit. Vykazující osoby vypracují potřebné dokumenty a ty následně předkládají ČNB.

V odstavci č. 4 je napsáno, že v případě že dojde k nesplnění požadavků vyplývajících z odstavce č. 3 tak má ČNB nárok na opravu nebo upřesnění dokumentu

nebo vysvětlení. (Zákon č. 227/2013 Sb. - Novela zákona o České národní bance (zákona č. 6/1993): mfer, 2013)

2.2.2.2 Hlava II statistika

Hlava II je rozvržena mezi §42 až §43g.

Z § 42 vyplývá, že ČNB podle předpisů EU zajišťuje zpracování statistického výkaznictví a to i se získáváním potřebných dat, získaná data zpracovává a výsledné statistiky zveřejňuje a zároveň se i účastní při zpracování statistik v ESCB a ECB a k tomuto zpracování přispívá.

Z odstavce č. 2 pro ČNB vyplývá, že musí v daných termínech předat získané statistiky v předem zadané struktuře a detailním členění ECB a Eurostatu.

Odstavec č. 3 vyžaduje po ČNB metodiku a postupy prací k zajištění úkolů, které jsou vymezeny v odstavci č.1.

Odstavec č. 4 *„K zajištění úkolů podle odstavce 1 je Česká národní banka oprávněna požadovat a využívat pro statistické účely údaje a informace, které jsou potřebné pro sestavení statistik Evropského systému centrálních bank, Evropské centrální banky nebo Evropské unie a které ministerstva a jiné správní úřady získávají nebo shromažďují na základě jiných právních předpisů, pokud jsou takové údaje a informace ministerstvy a jinými správními úřady zpracovány a jsou-li dostupné v jejich informačních systémech. Ministerstva a jiné správní úřady jsou povinny České národní bance potřebné údaje na její vyžádání bezplatně poskytnout.“* (Zákon č. 227/2013 Sb. - Novela zákona o České národní bance (zákona č. 6/1993): mfer, 2013)

Z § 43 vyplývá, že ČNB, v zájmu vykazujících osob a z důvodu snížení zátěže, je zplnomocněna za tímto účelem vydat vyhlášku, která bude upřesňovat rozsah vykazování zaměřený na konkrétní oblast údajů nebo okruh osob. Vyhláška může taktéž upřednostnit k vykazování statisticky významnější osoby.

V § 43a je v prvním odstavci vyjmenováno jaké statistiky ČNB sestavuje, vede a uveřejňuje. Ve druhém odstavci je, že ČNB vede a zveřejňuje různé seznamy, jako je seznam měnových finančních institucí.

§ 43b zachycuje spolupráci mezi ČNB a Českým statistickým úřadem. Tyto dvě instituce si navzájem vypomáhají a poskytují si potřebná data ke statistickým účelům a k plnění svých cílů.

V § 43c je osvětleno ověřovací právo, které se řídí předpisy EU týkajícími se této oblasti. Při případném ověřování statistických údajů a jejich shromažďování mezi ČNB a vykazující osobou využívá právní předpis zabývající se výkonem kontroly.

Z § 43d vyplývá, že ČNB je nucena přihlídnout k závazkům ČR k mezinárodním organizacím, jichž je členem a poskytnout jim statistické informace.

§ 43e udává povinnost ČNB, aby důvěrným informacím poskytla ochranu a tím zamezila ztrátě, poškození, přenesení, odcizení a neoprávněným změnám těchto informací. Tato povinnost se týká i sdružené údaje od vykazujících osob, pokud by z jejich výkazu bylo možné získat nebo odvodit konkrétní osobu.

§ 43f vyjmenovává instituce a případy ve kterých je možné důvěrné informace poskytnout. Tato možnost přichází v úvahu, pokud se jedná o poskytnutí:

- a) některému z dalších členů ESCB a tyto informace jsou poskytnuty v rozsahu nezbytném k splnění úkolů ESCB,
- b) kvůli splnění statistické povinnosti, kterou má ECB k ESCB,
- c) Eurostatu, který vytváří statistiky o EU,
- d) některému z dalších členů jak ESCB a nebo Evropského statistického systému, a poskytují se jen v nezbytných případech jako je například zkvalitnění statistik,
- e) jak už bylo zmíněno v § 43b, tak data jsou poskytnuta i ČSÚ,
- f) právnickým osobám se zaměřením na vědu a výzkum, poskytnutí je opatřeno smlouvou, která má určité podmínky a jasně definovaný způsob využití, který nesmí být v rozporu s právem EU.

§ 43g povazuje ČNB ke zveřejnění výsledných statistik takovým způsobem, který umožní veřejnosti dálkový přístup.

(Zákon č. 227/2013 Sb. - Novela zákona o České národní bance (zákon č. 6/1993): mfc, 2013)

2.2.3 Změny v zákoně o ČNB - části jedenáct a dvanáct

K dalším novinkám v zákoně o ČNB patří dvě nové části. Jde o část jedenáct – správní delikty a část dvanáct – správní řízení.

Část jedenáct je dále rozdělena na tři menší části a to Přestupky, Správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob a Společná ustanovení ke správním deliktům.

Část dvanáctá je také rozdělena na další tři menší části a to Zvláštní ustanovení o rozkladu, Správní poplatky a Odpovědnost právního nástupce dohlížené právnické osoby za správní delikt. (Zákon č. 227/2013 Sb. - Novela zákona o České národní bance (zákona č. 6/1993): mfc, 2013)

2.2.3.1 Část jedenáctá – Správní delikty

Tato část je objasněna v §46, §46a a §46b

§ 46 nazvaný Přestupky se v prvním odstavci zabývá tím, co je přestupek pro fyzickou osobu.

- a) výrobou, dovozem, prodejem nebo jiným způsobem produkuje předměty, které jsou zaměnitelné s pamětními či normálními mincemi, které emituje ČNB,
- b) užíváním názvu „mince“ pro předměty, které toto označení nesplňují, jako je např. žeton, medaile atd.

Za výše vyjmenované přestupky, lze uložit pokuta až do výše 1 000 000 Kč

§ 46a nazvaný Správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob, tato část projednává přestupky provedené těmito osobami.

První dva přestupky jsou shodné jako u §46. Mezi další patří neposkytnutí potřebných informací, nesplnění povinností z rozhodnutí nebo neinformování o odstranění nedostatku.

Za tyto přestupky je možné uložit pokutu od 1 000 000 Kč až do 10 000 000 Kč.

§ 46b Společná ustanovení ke správním deliktům je rozdělen do šesti odstavců.

Odstavec č. 1, v případě, že právnická osoba vynaložila veškeré úsilí, aby předešla nebo zabránila porušení povinnosti, tak za správní delikt neodpovídá.

Odstavec č. 2, s přihlédnutím k závažnosti činu, jeho následkům a okolnostem se právnické osobě vyměří výše pokuty.

Odstavec č. 3, v případě že nedošlo k zahájení správního řízení do 1 roku od doby, kdy se o přestupku dozvěděl, ale ne 5 let ode dne spáchání, tak odpovědnost právnické osoby zaniká.

Odstavec č. 4, zákon ukládá ČNB, aby přestupky prvního stupně řešila sama.

Odstavec č. 5, odpovědnost za jednání plynoucí z podnikání u fyzických osob se řeší stejně jako u právnických osob jak je stanoveno v tomto zákoně.

Odstavec č. 6, fyzické a právnické osoby neplatí pokuty ČNB, ale místně příslušnému celnímu úřadu. Vybrané pokuty jsou příjmem do státního rozpočtu, tak to stanovuje zákon.

(Zákon č. 227/2013 Sb. - Novela zákona o České národní bance (zákon č. 6/1993): mfc, 2013)

2.2.3.2 Část dvanáctá – Správní řízení

Tato část je obsažena v § 46c, § 46d a § 46e.

§ 46c s názvem Zvláštní ustanovení o rozkladu říká, že ustanovení správního řádu o odvolání se použije v případě ukončení řízení proti ČNB ve věci o rozkladu.

§ 46d Správní poplatky určuje, že všechny vybrané poplatky, týkající se činnosti ČNB, jsou příjmem do rozpočtu ČNB.

§ 46e s názvem Odpovědnost právního nástupce dohlížené právnické osoby za správní delikt, je rozdělen do tří odstavců.

První odstavec; projednání přechází na právního nástupce v případě, že je nutnost, aby ČNB správní delikt projednala. A za tento správní delikt má odpovědnost právnická osoba.

Druhý odstavec; při přecházení na právního nástupce existuje možnost, že jich bude více. Pokud daná situace nastane tak se přihlédne k tomu, v jakém poměru došlo k rozdělení výhod z protiprávní činnosti a podle toho se vyměří sankce.

Třetí odstavec; pokud dojde k situaci, že byl spáchán přestupek a než byl vydán patřičný rozsudek, tak právnická osoba zanikla, zůstává na právním nástupci, aby pokutu uhradil. Pokud měla právnická osoba více právních nástupců, tak platí pokutu společně a nerozdílně.

(Zákon č. 227/2013 Sb. - Novela zákona o České národní bance (zákona č. 6/1993): mfc, 2013)

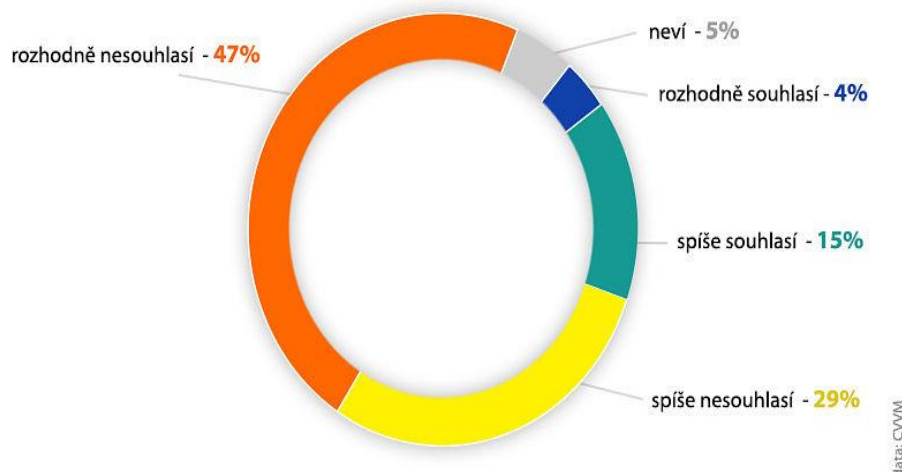
2.3 Politický názor na přijetí eura

V této části se zaměřím na názor týkající se přijetí eura v České republice. Nejprve se zaměřím na názor veřejnosti a poté na názor politických stran a v neposlední řadě na názor jednotlivých politiků.

2.3.1. Veřejnost a přijetí eura

Začátkem května 2014 byl proveden průzkum společnosti CVVM týkající se přijetí eura v České republice. Tento průzkum prokázal, že veřejnost ze 76 % přijetí eura odmítá.

Obrázek 2 - Názor na přijetí eura v ČR

NÁZORY NA PŘIJETÍ EURA ZA MĚNU ČR

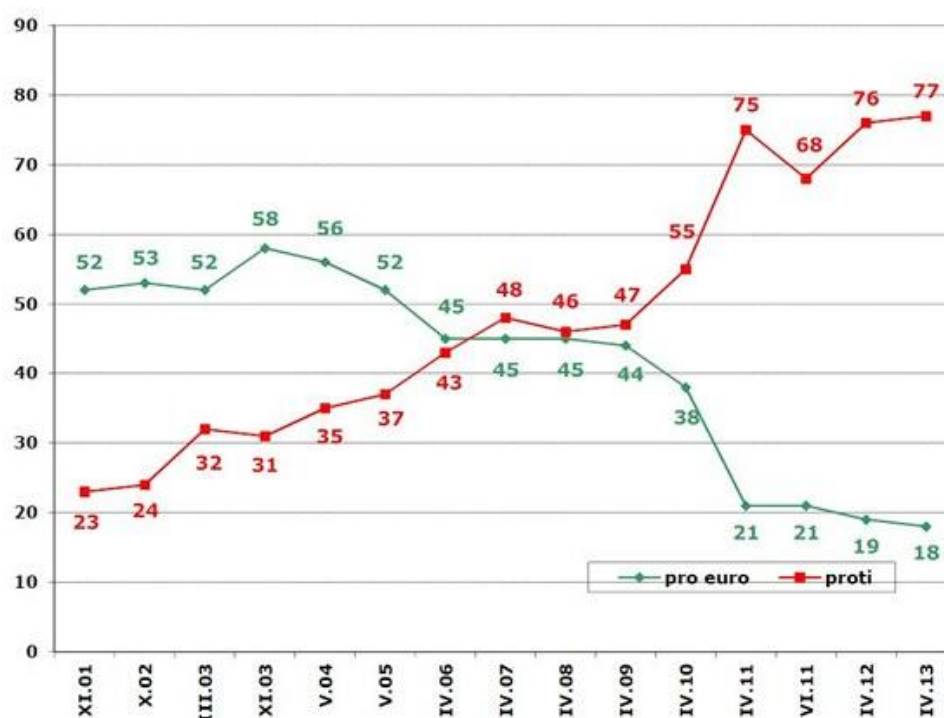
(Přijetí eura odmítají tři čtvrtiny Čechů: Novinky, 2014)

Agentura, která výzkum prováděla, zveřejnila, že podpora eura klesá s rostoucím věkem obyvatelstva. Pro přijetí eura jsou nejčastěji studenti, absolventi VŠ a voliči stran ANO a ČSSD. Mezi největší odpůrce patří voliči KSČM, dále lidé se špatnou životní úrovní a lidé co se neúčastní voleb.

(Přijetí eura odmítají tři čtvrtiny Čechů: Novinky, 2014)

Vývoj názoru na přijetí eura se v průběhu let 2001-2013 prošel velkou změnou. Zpočátku byli občané pro přijetí eura, ale po hospodářské krizi se názor změnil.

Obrázek 3 - Názor na přijetí eura v ČR v průběhu let

(Průzkum o přijetí eura v ČR: ekonomika.idnes, 2013)

Začátkem roku 2015 nově vstoupila do eurozóny Litva jako devatenáctý člen. Tento vstup rozvířil otázky, kdy vstoupí do eurozóny Česká republika. Odpověď poskytl České televizi Oldřich Dědek. Ten upozornil na to, že ač je ekonomika na tento krok připravena, veřejnost však nikoliv. Také zmínil, že mínění veřejnosti mohou ovlivnit poslanci.

(ČT24, 2015)

2.3.2 Názor politických stran na přijetí eura

Zaměřím se na názor těch největších politických stran. Jde o strany ČSSD, ODS, ANO, KSČM, TOP 09, Úsvit, KDU-ČSL.

1. ČSSD je rozhodně pro vstup do eurozóny. Z jejich volebního programu je patrné, že čím dřív tím líp, samozřejmě až na přijetí eura bude země připravena jak ekonomicky tak sociálně.
2. ODS je už od počátku velmi euroskeptická. Z tohoto důvodu přijetí eura nepodporuje a v případě přijetí bude záležet na konání referenda.

3. ANO patří k politickým stranám, které jsou spíše euroskeptické, i když není tolik jako ODS. Ve svém volebním programu uvádí, že než k rychlému přijetí společné měny, by se raději zaměřila na plnění konvergenčních kritérií a sledovala sladěnost ekonomiky ČR a eurozóny.
4. KSČM nikde konkrétně neuvádí, zda je pro nebo proti přijetí eura. Z veřejných vystoupení některých členů KSČM je možné usoudit, že nejsou proti přijetí eura.
5. TOP 09 má obdobný názor jako ČSSD a podporují názor o přijetí eura už v období 2018-2020.
6. Úsvit, který vede Tomio Okamura je pro přijetí eura s podmínkou referenda, a pokud to bude výhodné pro občany i ČR.
7. KDU-ČSL rozhodně podporují přijetí eura, ale nevyjadřují se k určení data přijetí. Shodují se, že nejlepší bude počkat, až bude na přijetí připravena i ekonomika ČR.

Tabulka 12 - postoj politických stran k přijetí eura

Strana	Názor	Postoj k přijetí eura
TOP 09	ANO	rychlé přijetí eura
ČSSD	ANO	záleží na ekonomické a sociální výhodnosti
KDU-ČSL	spíše ANO	záleží na ekonomice ČR
KSČM	spíše ANO	vyžaduje referendum
Úsvit	spíše ANO	vyžaduje referendum a záleží na občanech
ANO	spíše NE	doba teď není vhodná
ODS	NE	vyžaduje referendum

(Kovář, 2014)

2.3.3 Názor politiků na přijetí eura

Názory politiků jsou sice odlišné, ale přesto žádný z politiků, myšlenku společné měny neodsuzuje.

V roce 2014 se v Olomouci takto vyjádřili k myšlence přijetí eura kandidáti do Evropského parlamentu.

Eduard Hulicius uvedl, že každý má na přijetí eura jiný názor, ale všichni se shodují na tom, že nelze stanovit přesné datum.

Ondřej Liška ze Strany zelených, uvedl, že je pro přijetí eura. Podle jeho názoru je ekonomika ČR závislá na Evropské unii, a bylo by pro nás výhodné být v užším rozhodovacím procesu.

Luděk Niedemayer z TOP 09 jako jediný uvádí konkrétní datum přijetí eura. Zabývá se myšlenkou, že i když se hodně lidí obává přijetí eura tak i jeho nepřijetí by nám mohlo uškodit. Jeho představám vyhovuje vstup do eurozóny v roce 2018.

(Mádlová, 2014)

V posledních měsících se k otázce přijetí eura začal vyjadřovat i prezident České republiky Miloš Zeman. S jeho názorem se sjednocuje i Jiří Paroubek, který upozorňuje na to, že přijetí eura by mohlo ekonomiku ČR posunout kupředu, co se vývoje týče. (PV, 2015)

3 Závěr

Hlavním tématem mé bakalářské práce je zjistit připravenost ČR na přijetí společné měny euro. Předtím než jsem analyzovala konvergenční kritéria, tak jsem se zaměřila na historii evropské integrace.

Evropská integrace se rozděluje na tři pilíře. Tyto pilíře jsou rozpracovány v Maastrichtské smlouvě o Evropské unii. Do prvního pilíře spadá fungování společného vnitřního trhu, ve druhém pilíři se upravuje zahraniční a bezpečnostní politika a ve třetím pilíři jsou rozebrány věci v oblasti justice a vnitřních věcí.

V další části jsem se zaměřila na Evropskou měnovou unii, ta se zaměřuje na měnovou stabilitu a to za pomoci Evropského měnového systému. Od podpisu Maastrichtské smlouvy je monetární politika řízena Evropským systémem centrálních bank.

Na tuto část volně navazuje další část o Evropské centrální bance a podrobnější informace o Evropském systému centrálních bank. ESCB má mnoho úkolů a cílů. Mezi ty základní patří například provádění měnové politiky, devizových operací.

V závěru teoretické části zjišťuji požadavky na přijetí eura a na jejich plnění. V Maastrichtské smlouvě jsou uvedeny potřebné požadavky, které musí každá země, před přijetím eura, splnit. Jedná se o cenovou stabilitu, stav veřejných financí, stabilitu měnového kurzu a dlouhodobé úrokové sazby. Pro splnění stability měnového kurzu, musí členský stát vstoupit do mechanismu směnných kurzů. V současné době platí eurem 19 členských států a 2 členské státy mají výjimku.

Pro přijetí eura musí ČR splnit konvergenční kritéria, která z větší části plní, ale to k přijetí nestačí. Je ještě třeba sladit právní předpisy s EU a to v občanských věcech a taky v trestních věcech. K této právní konvergenci už mělo dojít při vstupu do EU.

V praktické části se zaměřuji na plnění požadavků v dalších letech. Z průzkumu jsem zjistila, že u většiny kritérií má ČR dobré vyhlídky k jejich splnění. ČR stále nevstoupila do mechanismu směnných kurzů, tudíž k přijetí eura nedojde alespoň 2 roky. Podle výsledku všech kritérií by mohla ČR uvažovat o vstupu do eurozóny, avšak je také nutno přihlídnout k názoru veřejnosti.

K přijetí eura musí ČR ještě splnit podmínku od ECB, která ukládá sjednocení vnitřních právních předpisů. Velmi mě zaujalo, že ČR byla už několikrát upozorněna na to, že její právní předpisy neodpovídají požadavkům EU. V zákoně o ČNB musí dojít k několika škrtům, zkrácení několika formulací a doplnění pár odstavců. Zejména jde o §1a který je výsledkem nutnosti sjednocení vnitrostátních předpisů s těmi EU. Dále jde o úpravy v rozhodování, kdy se ČNB musí radit, spolupracovat nebo informovat příslušné orgány EU. K další velké změně je zákaz přijímání pokynů od orgánů ČR, EU a od vlád jiných členských států.

V zákoně o ČNB byla nově vložena část devátá, a to Výkaznictví a statistika. Tato část uděluje právo na vyžádání potřebných informací pro účely dohledu či statistických výkazů. Podle předpisů EU je ČNB povinna zpracovávat statistické výkaznictví.

Na konci své práce jsem provedla průzkum, co se týče politického názoru na přijetí eura. Došla jsem k závěru, že politici myšlenku společné měny neodsuzují, ale přesto nespecifikují datum jejího přijetí. Nejbližší datum, které uvádějí, je v roce 2018. Oproti názoru politiků, je názor veřejnosti o dost skeptičtější. Jejich názor se mění podle politické situace, hospodářské krize a situace v EU. Přijetí či nepřijetí eura se také odvíjí od věku dotázaných. Pro společnou měnu jsou převážně studenti, absolventi a voliči stran ANO a ČSSD.

Podle těchto názorů je znát značný rozdíl na přijetí eura. Ekonomika České republiky je na přijetí eura připravena, i když některé politické strany uvádějí, že je nepříznivá doba. Oproti tomu česká veřejnost není na tento krok připravena, a většina s přijetím eura nesouhlasí.

4 Summary

This thesis focuses on fulfilling the criteria for the introduction of euro, also known as convergence criteria. The beginning is dedicated to the European integration, the Maastricht Treaty in particular. After that, the problem of European Monetary Union is explained, with special focus on the European Central Bank and European System of Central Banks. Last piece of the theoretical part talks about euro as a common currency and the criteria which have to be fulfilled in order to be accepted to the euro zone.

The first section of the practical part focuses on the fulfillment of the convergence criteria with future perspective. Then, the changes which have occurred in the Law about Czech National Bank are discussed. These changes have to be in accordance with the legal framework of the European Union. In the final part, the conclusion is made on the public acceptance of possible introduction of euro in the Czech Republic (both by politicians and general public).

Key words

European integration – Evropská integrace

European Monetary Union – Evropská měnová unie

European Central Bank – Evropská centrální banka

convergence criteria – konvergenční kritéria

legal convergence – právní konvergence

euro - euro

Bibliografie

ČT24. (2. Leden 2015). *Koordinátor zavedení eura: Euroskepticismu by Čechy měli zbavit politici: českatelevize*. Získáno 16. Duben 2015, z Web ceskatelevize:

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/296937-koordinator-zavedeni-eura-euroskepticismu-by-cechy-meli-zbavit-politici/>

Drdla, M., & Rais, K. (1999). *Evropská integrace a bankovníctví*. Praha: Computer Press.

Fiala, P., & Pitrová, M. (2009). *Evropská unie*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury.

Had, M., & Pikna, B. (2001). *Druhý a třetí pilíř Evropské unie*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky v edičním oddělení Ústavu mezinárodních vztahů.

Had, M., & Urban, L. (2000). *Evropská společenství: První pilíř Evropské unie*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR.

Hrubý, R., & Krásnická, M. (2012). *Introduction to the EU law: Úvod do práva EU*. Praha: Alfa Nakladatelství.

Institucionální ustanovení: ecb.europa. (2004). Získáno 27. Únor 2014, z Web ecb.europa: <http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/ecbinstitutionalprovisions2004cs.pdf>

Interaktivní mapy EU: euroskop. (nedatováno). Získáno 12. Březen 2015, z euroskop: <https://www.euroskop.cz/744/914/clanek/rozsirovani-eurozony---aktualni-stav---legenda/>

Janků, M., & Svobodová, A. (1999). *Evropské právní prostředí*. Praha: Computer Press.

Jose, S. (2. Leden 2015). *Evropská unie mapa: commons.wikimedia*. Získáno 15. Červenec 2015, z Web commons.wikimedia:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:European_union_emu_map_en.png

Konsolidované znění smlouvy o fungování Evropské unie: euroskop. (9. Květen 2008). Získáno 20. Březen 2015, z euroskop: http://www.euroskop.cz/gallery/54/16334-fungovani_eu.pdf

Kovář, K. (3. Listopad 2014). *Má přijmout ČR euro? evropskehodnoty*. Získáno 20. Duben 2015, z Web evropskehodnoty: <http://www.evropskehodnoty.cz/wp-content/uploads/2014/03/M%C3%A1-%C4%8CR-p%C5%99ijmout-euro.pdf>

Maastrichtská smlouva o Evropské unii. (15. Říjen 2010). Získáno 9. Listopad 2013, z Web eur-lex.europa.eu: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=uriserv:xy0026>

Mádlová, A. (17. Březen 2014). *Má ČR přijmout euro: evropské hodnoty.* Získáno 20. Duben 2015, z Web evropské hodnoty: <http://www.evropskehodnoty.cz/ma-cr-prijmout-euro/>

Mgr. Bydžovská, M. (nedatováno). *Euro v ČR: euroskep.* Získáno 28. Únor 2014, z euroskep: <https://www.euroskep.cz/786/sekce/euro-v-cr/>

Pajas, P., & Rossiter, T. (2000). *O Evropské unii.* Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky.

Paláček, M. (2005). *Základní dokumenty Evropské unie.* Český Těšín: Poradce.

prof. Ing. Oldřich Dědek, C. (1. Prosinec 2013). *Kritérium směnného kurzu: zavedenieura.* Získáno 29. Leden 2015, z zavedenieura: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/plneni-vstupnich-podminek/kriterium-smenneho-kurzu>

prof. Ing. Oldřich Dědek, C. (13. Říjen 2014). *Kritérium veřejného deficitu: zavedenieura.* Získáno 5. Únor 2015, z zavedenieura: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/plneni-vstupnich-podminek/kriterium-verejneho-deficitu>

prof. Ing. Oldřich Dědek, C. (13. Říjen 2014). *Kritérium veřejného dluhu: zavedenieura.* Získáno 6. Únor 2015, z zavedenieura: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/plneni-vstupnich-podminek/kriterium-verejneho-dluhu>

prof. Ing. Oldřich Dědek, C. (16. Duben 2014). *Právní konvergence: zavedenieura.* Získáno 1. Březen 2015, z zavedenieura: <http://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/plneni-vstupnich-podminek/pravni-konvergence>

Průzkum o přijetí eura v ČR: ekonomika.idnes. (3. Květen 2013). Získáno 15. Duben 2015, z Web ekonomika.idnes: http://ekonomika.idnes.cz/pruzkum-o-prijeti-eura-v-cr-ddy-/ekonomika.aspx?c=A130503_110913_ekonomika_jw

Přijetí eura odmítají tři čtvrtiny Čechů: Novinky. (9. Květen 2014). Získáno 15. Duben 2015, z Web Novinky: <http://www.novinky.cz/domaci/335794-prijeti-eura-odmitaji-tri-ctvrtiny-cechu.html>

PV. (28. Květen 2015). *Parlamentní listy: Paroubek: Podporou přijetí eura prokazuje Zeman politickou odvahu.* Získáno 28. Červenec 2015, z Web Parlamentní listy: <http://www.parlamentnilisty.cz>

Šrein, Z. (1999). *Mechanismy hospodářské politiky Evropské unie.* Praha: Vysoká škola ekonomická.

Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladěnosti ČR s eurozónou: mfcr. (15. Prosinec 2014). Získáno 28. Březen 2015, z mfcr:

<http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/monitoring/maastrichtska-kriteria-a-sladenost-cr/2014/vyhodnoceni-plneni-maastrichtskych-konve-19965>

Zahradník, P. (2003). *Vstup do Evropské unie: přínosy a náklady konvergence*. Praha: C. H. Beck.

Zákon č. 227/2013 Sb. - Novela zákona o České národní bance (zákon č. 6/1993): mfcr. (17. Srpen 2013). Získáno 10. Březen 2015, z Web mfcr: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2013/zakon-c-227-2013-sb-novela-zakona-o-cesk-13755>

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Integrovaný proces	4
Tabulka 2 - Pilíře integračního procesu	5
Tabulka 3 - Struktura smluvního rámce EU.....	7
Tabulka 4 - Kriterium cenové stability	21
Tabulka 5 - Kriterium úrokových sazeb.....	22
Tabulka 6 - Kriterium veřejného deficitu.....	23
Tabulka 7 - Kriterium veřejného dluhu.....	24
Tabulka 8 - Budoucí hodnoty cenové stability.....	27
Tabulka 9 - Budoucí hodnoty veřejného deficitu	28
Tabulka 10 - Budoucí hodnoty veřejného dluhu	29
Tabulka 11 - Budoucí hodnoty úrokových sazeb	30
Tabulka 12 - postoj politických stran k přijetí eura	43

Seznam obrázků

Obrázek 1 - země platící eurem.....	19
Obrázek 2 - Názor na přijetí eura v ČR.....	41
Obrázek 3 - Názor na přijetí eura v ČR v průběhu let	42